

Помним = Remember = Пам'ятаємо

29 березня Михайлу Івановичу Шамаєву виповнилося 90

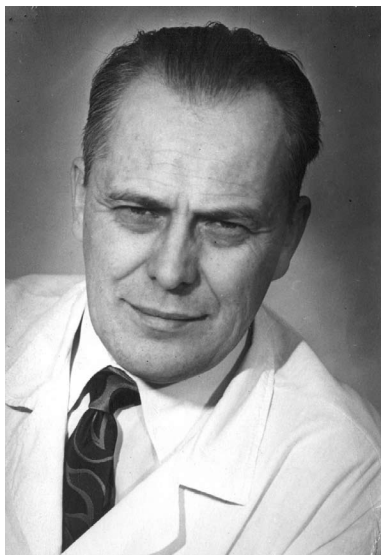
Малишева Т.А.

Mikhail Ivanovich Shamaev would have turned 90 March 29

Tatyana Malysheva

29 марта Михаилу Ивановичу Шамаеву исполнилось бы 90

Мальшева Т.А.

Вже понад 2 роки немає серед нас професора Михайла Івановича Шамаєва. Непростий, насичений трудовий і творчий шлях пройшов Михайло Іванович за свої 88 років. У 1949 р. закінчив лікувальний факультет Київського медичного інституту, з 1953 по 1961 р. працював асистентом кафедри нормальної анатомії Київського медичного інституту. Проте, доля скерувала його в русло нової галузі науки, що формувалася й

активно розвивалася — нейрохірургії. Становлення нейрохірургії та реалізація наукових планів О.І. Арутюнова щодо фундаментальних досліджень зумовили необхідність створення підрозділу поглибленого фундаментального вивчення нормальної, патологічної анатомії й мікрохірургічної анатомії центральної нервової системи, передусім, головного і спинного мозку. Саме О.І. Арутюнов запропонував М.І. Шамаєву створити й очолити у 1961 р. лабораторію, що стала теоретичною базою наукових досліджень, сприяла вдосконаленню практичних навичок фахівців, які вирішили присвятити себе нейрохірургії.

У 1958 р. М.І. Шамаєв захистив кандидатську дисертацію, у 1970 р. отримав вчене звання старшого наукового співробітника. В Інституті нейрохірургії М.І. Шамаєв працював понад півстоліття (52 роки) з 1961 р. на посадах: керівника лабораторії культивування тканин (1961–1967); старшого наукового співробітника відділу патоморфології (1967–1986). У 1983 р. захистив докторську дисертацію «Изменение мозговых сосудов при глиомах полушарий головного мозга (макро-микроскопическое исследование)». У 1992 р. йому присвоєне звання професора.

Протягом 26 років, у складні часи перебудови М.І. Шамаєв очолював відділ нейропатоморфології, готуючи молодих фахівців, широко і впевнено передаючи свій досвід, продовжуючи традиції української школи нейропатоморфології, удосконалюючи методичний рівень напрямку мікрохірургічної анатомії нервової системи, а саме його практичну складову, з використанням високотехнологічних досягнень в галузі нейрохірургії.

На всіх етапах наукової діяльності Михайла Івановича цікавили найактуальніші проблеми нейрохірургії.

М.І. Шамаєв був одним з унікальних фахівців в Україні, який передавав досвід і чив методу макро-мікропрепарування структур нервової системи. В Україні він створив наукові напрямки мікрохірургічної анатомії нервової системи людини та топографічної і клінічної

анатомії судинної системи головного мозку, що сприяло вдосконаленню практичної майстерності нейрохірургів з аналізу просторової анатомії центральної нервової системи. Перебуваючи на передньому краю науки, Михайло Іванович створив наукову школу фахівців, які опанували питання варіативної і мікрохірургічної анатомії ЦНС. М.І. Шамаєв вів активну навчально-методичну роботу, щедро ділився власним досвідом, знаннями, проводив глибокий принципний і критичний аналіз наукових досліджень, що сприяло підвищенню якості дисертацій, іміджу єдиної в Україні спеціалізованої вченої ради за фахом «нейрохірургія» і забезпечило розробку заходів з поліпшення якості лікування пацієнтів з нейрохірургічними захворюваннями. Досвідчений педагог і вихователь, професор М.І. Шамаєв зробив вагомий внесок у розвиток нейропатоморфології і підготовку медичних кадрів України.

Автор 195 наукових праць, в тому числі співавтор 6 монографій, 3 винаходів. Під його керівництвом виконані 9 докторських і 19 кандидатських дисертацій. Серед його учнів 2 член-кореспондента АМН, 6 професорів, які завідують кафедрами і відділами нейрохірургії. Він був членом вченої ради Інституту нейрохірургії, спеціалізованої вченої ради за фахом «нейрохірургія», Української та Європейської асоціації нейрохірургів, членом редколегії і редакційної колегії 2 журналів.

Покликання М.І. Шамаєва — відданість справі, творчий підхід, безкорисна праця — гідно відзначені урядовими і відомчими винагородами. М.І. Шамаєв одержав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2001), нагороджений грамотою Верховної Ради України (2005), Подякою Міністерства охорони здоров'я за вагомі досягнення у професійній діяльності та багаторічну сумлінну працю (2005).

Секретом плідного наукового довголіття М.І. Шамаєва були відданість роботі, торжество істини, інтелігентність, принциповість та колегіальність, ерудиція та життєстверджує почуття гумору у поєднанні з готовністю прийти на допомогу забезпечили його високий авторитет як педагога і вченого серед широкого кола лікарів різних спеціальностей, вчених та студентства. Незважаючи на тривалу складну недугу, Михайло Іванович випромінював оптимізм і відданість обраній справі та рідній установі.

За час роботи Михайло Іванович вивчив і виховав не одне покоління нейрохірургів. Його учні отримували професію, розліталися по світу, проте, при нагоді, завітавши до Інституту нейрохірургії, вважали за необхідне побачитися з улюбленим вчителем і почути: «Як твої справи? Чим порадуєш?». Тисячі вдячних учнів, Михайло Іванович, пам'ятатимуть Вас.

Світла пам'ять збережеться в думках, спогадах і серцях тих, хто вчився у М.І. Шамаєва, знав і працював поряд з ним.

Уходят учителя, их жизнь обрывает усталость,
Но помнит их будем живых: академических,
принципиальных,
требовательных и методичных; конечно же мудрых и
ироничных!

И всё, что есть лучшее в нас — не малая их в том заслуга.
Как нам не хватает подчас напутствия старшего друга!
Склоняем голову в знак своего почтения и
обещаем помнить наставления.